

PROTOKOLL

Styrelsemöte #1-2026

HUSET I VADSTENA, VADSTENA. 26-03-25, KL 10-12:30

1. Mötets öppnande

Mötet öppnades av ordförande Johan Löwenadler Davidsson som hälsade alla välkomna.

***Beslut:** Mötet var behörigt utlyst och styrelsen konstaterades vara beslutför (se deltagarförteckning).*

2. Förslag till dagordning

Förslag till dagordning har skickats ut i samband med kallelsen.

***Beslut:** Dagordningen fastställdes.*

3. Val av justeringsperson

Förslag gavs på Jonny Ståhl.

***Beslut:** Mötet valde Jonny Ståhl till justeringsperson.*

4. Protokoll

Ordförande frågade styrelsen om några oklarheter som inte kommer upp på dagens dagordning förelåg utifrån på de justerade protokollen. Inga oklarheter förelåg.

- Styrelse: 20251015
- Samförvaltning Fiske: 20251124
- VU: #2025-1; #2025-3; #2025-4; #2025-5

***Beslut:** Justerade protokoll kan läggas till handlingarna.*

5. Ekonomi

Bokslut 2025

Bernhard sammanfattade **bokslutet för 2025**. Intäkter gick på 2,41 miljoner och utgifter på 2,37 miljoner, som ger ett positivt resultat på knappt 45.000 kronor. Förbundets tillgångar var 2,53 miljoner vid årsslutet, efter leverantörsskulder på ca 933.000 kr är fritt eget kapital knappt 1,6 miljoner kronor.

Intäkter och utgifter har ökad stadigt över tid, men var lägre 2025 än 2024 på grund av utbetalning av LOVA-bidrag ifjol. Årets resultat är positivt men lägre än 2024 av samma anledning.

Intäkter (inklusive uppdrag från HaV) kom huvudsakligen från medlemsavgifter (55%) och HaV (25%), dessutom bidrag från Länsstyrelserna till Samförvaltning (9%) och Åtgärdssamordning (6%). Utgifter fördelas på basprogram (47%), administration (22%), åtgärdssamordning (10%), projekt (5%), information inklusive planer (5%) och samförvaltning (5%).

Bernhard presenterade en jämförelse av utgifter 2023-2025. 2025 ökade utgifter till basprogrammet (ökade kostnader för Vätternprogrammet) och åtgärdssamordning (tog fart 2025), medan utgifter till projekt (finansierades till större del med helt externa medel) minskade.

Revisorerna har gått igenom räkenskaper och protokoll och hade inga anmärkningar.

Av det ”fria” egna kapitalet på 1,6 miljoner är ca 1,4 uppbokade i olika projekt (framför allt Samförvaltning och Åtgärdssamordning). Det återstår knappt 117.000 kr att fördela. Förslag till styrelsen är att överföra 55.000 kronor till 2027.

Löpande budget 2026

Friederike redovisade ändringar i budgeten för 2026 jämförd med den beslutade budgeten för året.

Intäkter: Medlemsavgifter minskar eventuellt med ca 12.000 kr på grund av oklart läge hos en medlem. För Åtgärdssamordning förväntas mindre medel i år än budgeterad då ett av projekten avses förlängas till 2027, därmed sker slututbetalning först 2027 (se punkt 10). Summa intäkter beräknas uppgå till 2 miljoner, tillsammans med uppbokade medel ligger budgeten på 3,5 miljoner. Där tillkommer uppdrag från HaV på 860.000 kronor (50.000 mer än budgeterad).

Utgifter: HaV kommer finansiera större andel av Vättern-programmet i år, som frigör medel till andra undersökningar eller projekt. Förändringar berör miljögifter i vatten (finansiering för analys av TFA), klimat (ny post), medfinansiering till provfiske kräfta och Norra Vättern), PFAS-kartläggning (LOVA-bidrag 2025), samt ytterligare medel till projekt och informationsinsatsning 60-år-miljöövervakning. Förbundet kommer bidra med endast 25.000 till Samförvaltningen (minus 25.000).

Bernhard gav en lägesrapport, det har inte uppstått större kostnader i år. Ca 100.000 till åtgärdssamordning (konsultkostnader) och 10.000 i administrationskostnader.

Budget 2027

Friederike gick också igenom ett **budgetförslag för 2027**.

Intäkter: Ny fördelning av avgifter 2027 (om stämman godkänner), men det påverkar inte summan. Lägre summa från intressenter. Slututbetalning för Åtgärdssamordning (304.000 kr). Totalt 2,2 miljoner.

Utgifter: Inga ”sällanmoment” under 2027, förväntas vara ett normalår. Totalt 75.000 till specialprojekt. Medel sätts av till revidering av miljöövervakningsprogram (2028-2033, 45.000 kr) och till samförvaltning och åtgärdssamordning (50.000 kr var).

Beslut: Styrelsen beslutar att bokslut 2025 och budgetförslag 2027 kan framläggas på stämman. Styrelsen godkänner den ekonomiska lägesrapporten.

6. 90-konto

Bernhard redogjorde för undersökning av 90-konto, som styrelsen gav uppdrag till på höstmötet. Att öppna ett 90-konto innebär en del krav och kostnader, bland annat aktoriserad revisor, kreditupplysningar på alla styrelseledamöter och suppleanter, en ansökningsavgift (6.250 kr) samt årsavgift på ca 16.500 kr. Där tillkommer kostnader för kreditupplysningar, revisor med mera.

Styrelsen bedömde att förbundet ska avvakta med ett 90-konto och följa erfarenheter från till exempel Mälarens vattenvårdsförbund.

Beslut: Styrelsen beslutar att avvakta med 90-konto och följa erfarenheter från andra organisationer.

7. F-skatt

Bernhard har undersökt möjlighet för Vätternvårdsförbundet att ansöka om F-skatt. Vattenvårdsförbundet har möjlighet att ha F-skatt för att lyfta moms, till exempel gör Vänerns och Mälaren vattenvårdsförbund samt Lagans vattenråd detta. Förbundet betalar idag ett signifikant belopp per år i moms. Beviljas F-skatt medförs en viss ökad administration samt beskattning av vinst. Moms behöver läggas på undersökningsavgiften (855 av årsavgift), som medlemmen sen kan lyfta. Ansökan görs till Skatteverket och planen är att ansöka från och med 2027.

Beslut: Styrelsen beslutar att kansliet ska förbereda en ansökan om F-skatt till Skatteverket.

8. Översyn av medlemsandelar

Kansliet har uppdrag att se över och eventuellt föreslår justering av medlemsandelar. I samband med det har även avgifter till intressenter i vattenrådet setts över.

Intressenter:

Idag finns möjlighet att vara intressent med (950 kr/år) eller utan prenumeration (kostnadsfritt). Sedan några år tryckas och skickas dock inga rapporter längre så att skillnaden är i praktiken obefintlig. Ett fast belopp föreslås för föreningar (800 kr/år) och privatpersoner (300 kr/år), det öppnar också tydligare för privatpersoner att bli intressenter.

Styrelsen diskuterade olika nivåer av avgiften till privatpersoner – både lägre och högre än förslaget – samt vad avgiften ska täcka. Styrelsen landade i att förslagna belopp är på lagom nivå.

Medlemmar:

Friederike redovisade arbetet med översyn av medlemsandelar och gick igenom grundprinciper och förslag för alla medlemmar. Referensgruppen har haft tre möten, det senaste i februari. Referensgruppen samt VU står bakom förslaget.

Försvarmakten, FMV och Fortifikationsverket samt ytterligare tre medlemmar föreslås få signifikant högre medlemsavgifter. Kansliet har haft dialog med berörda medlemmar. En medlem är inte helt nöjd med beräkningsmodellen sitt andelstal är baserade på, dialog pågår.

Anders Lundgren deltog i referensgruppen och berättar att olika alternativ har diskuterats ingående under arbetets gång och att man har landat i ett förslag som man kan stå bakom. Ingen representant för Försvarmakten ingick i referensgruppen men Johannes Ljunggren lämnade värdefulla synpunkter som blev diskussionsunderlag i gruppen.

Styrelsen är positiv till förslaget och bedömer att det kan läggas fram på stämman.

Underlagsmaterial och detaljerade beskrivningar av revidering av andelstalen är arbetsmaterial till kansliet och ska inte bli en handling till stämman.

Beslut: *Styrelsen beslutar att förslag på justerade medlemsavgifter och intressentavgifter kan framläggas på stämman.*

9. Revidering av stadgar

Förslag om förtydligande av förbundets mål och syfte har lyfts på vårens styrelsemöte och diskuterats på föregående styrelsemöte samt inom VU. [Stadgar reviderades senast 2019](#). Stadgarna saknar idag en tydlig målformulering, det vill säga en definition av vad som ska uppnås med det vattenvårdande arbetet. Förbundets syfte definieras i fem punkter som beskriver hur förbundet jobbar, som dock inte innefattar all verksamhet som till exempel samförvaltningen.

VU har jobbat med förslag på definition av syfte och mål, samt beskrivning av hur förbundet jobbar.

Friederike visade förslag på formulering av syfte och arbetssätt ("genom att...") som styrelsen jobbade vidare med.

Förslagen diskuterades och styrelsen kom fram till att:

Syfte:

- Behöver inkludera perspektivet att jobba för långsiktigt hållbart nyttjande
- Bevara och vårda Vätterns ekosystem...

Genom att:

- Förtydliga att mål för Vättern definieras i planerna
- Slå ihop punkter om att definiera mål och föreslå åtgärder
- Samverka med berörda... blir egen punkt
- *Bidra* till samhällsplanering men definiera inte för konkret hur (underlag och remisshantering)
- Viktigt att ansvara för samförvaltning inkluderas

Beslut: Styrelsen beslutar att VU ska ta fram slutgiltigt förslag på stadgar enligt vad som framkom på styrelsemöte. Förslag till reviderade stadgar kan tas upp på stämman.

10. Åtgärdssamordning

Förbundet har beviljats LOVA-stöd för ett åtgärdssamordningsprojekt i Södra Vättern under 2024-26. Kansliet har ansökt om förlängning till hösten 2027 och fått positiva signaler från länsstyrelsen.

- Två delprojekt: Röttleån/Åskebäcken och Ålebäcken
 - Provtagning för kartläggning av näringstillförsel fortsätter efter vinteruppehåll.
 - Calluna har uppdrag att ta fram konkreta åtgärdsförslag via till exempel GIS-analyser. Flera avstämningsmöten, fältbesök förra vecka (med Marcus).
 - Sportfiskarna fick avbryta sitt projekt i Ålebäckens mynningsområde på grund av kulturmiljö och fornminnen som gör det komplicerat.

- Lillån/Huskvarna (i samverkan med Jönköpings kommun)
- Mjölnaån: påbörjat.
- Fortsatt och fördjupat samarbete med andra åtgärdssamordnare i Jönköpings och Östergötlands län

Styrelsen noterar informationen.

11. Information från Samförvaltningen

Daniel Melin är ny samordnare för Samförvaltningen, länsfiskekonsulent på Länsstyrelsen i Jönköpings län sedan hösten 2024. Tidigare på Jordbruksverket. Daniel fick förhinder och kunde inte delta på styrelsemötet.

Samförvaltning har enats om att bilda en resursfördelningsgrupp med syfte att komma överens om principer för artvis fördelning av den tillgängliga fiskresursen mellan yrkesfiskets och fritidsfiskets intressen. Vem som bör ingå i gruppen beslutas på nästa samförvaltningsmöte den 29 april.

Jonny berättar att Vätterns Fiskareförbund ser fram emot arbetet i resursfördelningsgruppen. Yrkesfiskare upplever att de får mer gehör från Länsstyrelsen på sina synpunkter om fördelning av fisk till yrkesfisket. Det gäller framför allt lax, dock återstår arbete gällande röding och sik.

Styrelsen noterar informationen.

12. Vattenvårdsplan

Revidering av Vattenvårdsplanen pågår. Även om arbetet är försenat så används nya åtgärdsförslag redan. Arbetstid finns i år och planen är att Planen går på remiss i höst.

Styrelsen noterar informationen.

13. VVF 2030

I översynen av förbundets arbete framkom att man önskar mer samverkan. Det är dock inte tydligt vilka sakfrågor det gäller. Förbundets PFAS-projekt är ett exempel på sådan samverkan i en mycket aktuell fråga. VU föreslår att fokusera på samverkan med kommuner och ta upp frågan på stämman alternativt invänta remissrundan av Vattenvårdsplanen.

Beslut: *Styrelsen beslutar att godkänna VUs förslag att fokusera på samverkan med kommuner och undersöka konkreta frågor med samverkansbehov.*

14. Inför stämman

Stämman äger rum på Omberg Golf utanför Ödeshög den 5 maj 2026. Förvarning är skickad den 5 februari, kallelse och handlingar skickas senast den 5 april. Inga motioner har inkommit till kansliet.

Friederike redovisade förslag på **ramprogram** med information om miljöövervakning 2025, åtgärdssamordning och föredrag från två aktuella forskningsprojekt – SMHI's Rättvist vatten och Chalmers' Vems vattenkropp. Dessutom blir det en guidning i Stora Lunds naturreservat.

Verksamhetsberättelsen för 2025 har skickats ut till styrelsen inför mötet.

Arbetsprogram för 2027 föreslås få en till avsnitt "Åtgärder & Planer", bredvid Miljöövervakning, Samverkan och Kommunikation för att lyfta och förtydliga förbundets åtgärdsarbete. 2027 planeras även översyn och revidering av miljöövervakningsprogram samt upphandling av relevanta undersökningar (bland annat "Vätternprogrammet").

Beslut: Styrelsen beslutar att:

- *Förbundsstämman genomförs på plats i Ödeshög enligt planering.*
- *Styrelsen godkänner verksamhetsberättelsen för 2025.*
- *Ovan redovisade handlingar kan framläggas på stämman.*
- *Att dagen i övrigt innehåller ett pass Nytt från förbundet, "vattenrådsrelaterad Q&A", föredrag med mera.*

15. Undersökningar enligt program – inför 2026

- **PFAS-provtagning:** Frekvenser har justerats ner för utsjön och upp för tillflöden och utflöde.
- **Inventering av littoralbottenfauna:** Genomförs i höst, avrop som option från avtal med SGS, utförare SWECO (Medins). Mindre justering av metod.
- **Klimat:** ny punkt. Erhållit medel från HaV till inköp av temperaturloggare, ska placeras på två stationer i utsjön. Ytterligare planeras i Motala ström i samverkan med Tekniska Verken.
- **Miljögifter i biota:** insamling med hjälp av SLU, väntar på kostnadsuppskattning. Eventuellt lite mindre omfattning än 2023 då till exempel dioxiner inte behöver analyseras så ofta.
- **Miljögifter vatten:** TFA analyserades senast 2024, borde läggas till och analyseras vart annat år. Kan i år synkas med Jönköpings kommun som provtar 5 Vätterbäckar. Utsjö, utflöde och tillflöden, planering pågår.

Information: Ny invasiv art, *Hemimysis anomala*, hittat i Motala ström nära Ljungsbro. Tidigare känt från Mälaren, första ”inlandsfynd.” En till värstingsart som kan tänkas konkurrera med Vätterns inhemska stora djurplankton som *Mysis relicta*.

Styrelsen noterar informationen.

16. MÖV-relaterade undersökningar och projekt

- **Utvecklingsprojekt 2023 - BioAssay dricksvatten:** Analyserar vattenkvalitet med hjälp av effektbaserade metoder. Rapport är klar, publiceras snart.
- **Utvecklingsprojekt 2026:** Förslag från Stora Sjöar-gruppen att undersöka klimatförändringens effekt på fysikaliska, kemiska och biologiska förhållanden. Många idéer, dock oklar finansiering.
- **Översyn av DP Stora Sjöar** genomförs i år. Möten med HaV under våren.

Styrelsen noterar informationen.

17. Åtgärdsprojekt

- **PFAS-kartläggning & workshop:** LOVA-bidrag beviljat, planering pågår. Syfte är att hitta fler tillflöden som bidrar med PFAS-tillförsel till Vättern, provtagning vid 30+ lokaler runt sjön, första omgång i april. Workshop i juni som riktar in sig till kommuner.
- **Från data till dialog: kommunikation kring vattenkvalitet i våra stora sjöar:** Ett forskningsprojekt som har beviljats av FORMAS, ca 2 miljoner. Drivs av Mälarens vattenvårdsförbund. Vätternvårdsförbundet samt Vänerens och Hjälmarens vattenvårdsförbund är med i projektet. Rullar på, möte med vetenskapliga rådet senare i mars.
- **Källspårning hormonstörande ämnen:** Uppföljning av utvecklingsprojekt där delvis hög ER-aktivitet uppmättes i framför allt Vättern. Mätningar i utgående vatten från pappersbruk, reningsverk samt nedströms deponier, jordbruksintensiva områden. Hög aktivitet i utgående från reningsverk, men även bitvis i jordbruksbäck. Miljökvalitetsnormer överskrids i flera tillflöden, även i tidigare undersökningar utförda av länsstyrelsen. Aktuell fråga som behöver lyftas till HaV och länsstyrelsen.

Styrelsen noterar informationen.

18. Provfiske (program och projekt)

- **Telemetriprojektet** – Osäker framtid eftersom kostnaden för upprätthållandet av griden är höga. Fokus på öring och lax.
- **Spökfiskeprojekt:** tidigast 2027
- **Laxutsättningarna** – Inga utsättningar 2026 på grund av att inga fiskar var tillgängliga.
- **Kräftprovfiske:** genomförs i år i Länsstyrelsernas regi.
- **Utsjöprovfiske:** genomförs i år, SLU.
- **Provfiske Norra Vättern:** oklart om det blir i år.

Styrelsen noterar informationen.

19. Publikationer

Finns här: <https://vattn.org/category/publikationer/>

- 166: Förvaltningsplan Fisk och Fiske Vättern
Flertal på gång.

Styrelsen noterar informationen.

20. Information: Webb och texter

- Ny fiskplansch upptryckt
- Revidering av Vätternliv.se har påbörjats, undersöker flytt till Wordpress för enklare hantering.
- Runt Vättern: Artikel om 60 års miljöövervakning i Vättern (och vad som hänt under en omsättningstid)
- Deltagande på Sportfiskemässan

Styrelsen noterar informationen.

21. 60 år miljöövervakning!

Den reguljära miljöövervakningen fyller 60 år nästa år, det är ett tillfälle att lyfta syftet med miljöövervakning och berätta mer om Vätterns tillstånd. Budget ca 60.000 kr. Planerar ta fram film om miljöövervakning.

Beslut: Styrelsen beslutar att kansliet ska fortsätta planering och arbete för att uppmärksamma 60 år miljöövervakning 2026.

22. Vätterndagen 2026

Tema: 60 år miljöövervakning, med pass om vad som hände under en omsättningstid: trender & status, utmaningar och åtgärder, förvaltning och nyttjande samt nya metoder. Planering pågår.

- Plats: IKHP-stugan i Huskvarna eller Fjällstugan i Jönköping.
- Datum: Oktober/november
- Budget: 60k kr totalt, till lokal och vissa föredragshållare. Eventuellt får deltagare betala för lunch (100-200 kr/deltagare)
- Arbetsgrupp? Jonas Nordén är gärna med.

Styrelsen noterar informationen.

23. Vattenråd

- **Vattenmyndigheten:** Bidrag – redovisning och ansökan pågår
- **Samråd av vattenmyndighetens åtgärdsprogram:** Kommer pågå nov 2026 – april 2027. Vätternvårdsförbundet bör yttra sig. Styrelsen diskuterade om förbundet ska skicka in ett gemensamt yttrande, det är dock inte troligt att alla kan enas bakom ett yttrande. Enligt arbetsordningen ansvarar kansliet för att besvara remisser utifrån styrdokument, det vill säga baserade på överenskomna mål i planerna. Styrelsen tar upp frågan i höst.

Beslut: *Samråd av vattenmyndighetens åtgärdsprogram tas upp på höstens styrelsemöte.*

24. Remisser/skrivelser/yttranden

Större skrivelser/yttranden finns här:

<https://vattern.org/vatternvardsforbundet/skrivelser/>

- **Ut**
 - Sektorsbeskrivning Riskintresse Vattenförsörjning till HaV
 - Samråd Vätternvatten
 - Ändringsanmälan P4 till FIHM
- **In**
 - Samråd Ahlins
- **Pågående ärenden**
 - FMV och P4: Anmälan om ändring av tillstånd till FIHM -
 - Norra Kärr

Styrelsen noterar informationen.

25. Kalender

Möten inom förbundet:

- VU: 30 mars 2026 (digitalt)
- Samförvaltning: 29 april 2026 (Östergötland)
- Stämman: 5 maj 2026 (Ödeshög)
- Styrelse: 12 oktober 2026 (Askersund)

Ämnesvisa möten/konferenser:

- 13-15 oktober 2026 Vattendagarna
- 20-21 oktober 2026 Miljöövervakningsdagar
- xx november Utförarmöte

Styrelsen noterar informationen.

26. Övrigt

Inget.

27. Mötet avslutas

Ordförande tackade för deltagandet och avslutar mötet.

Friederike Ermold

Vid protokollet

Johan Löwenadler Davidsson
Mötesordförande

Jonny Ståhl
Justeringsperson

Deltagare

Styrelsen:

Anders Lundgren
Annica Spångberg
Elin Pettersson*
Gabrielle Cahlin
Johannes Ljunggren
Johnny Ståhl
Jonas Nordén
Lars Gezelius
Kennet Simonsson
Paulina Stenvall
Petter Jakobsson*
Sara Peilot*
Taina Kuhna

Dessutom:

Kristina Åhlgren* (Länsstyrelsen Örebro)

Intressenter:

Caroline Millberg och Maud Andersson (Aktion Rädda Vättern)

Kansliet:

Johan Löwenadler Davidsson
Anders Hedeberg
Friederike Ermold
Marcus Nilsson
Bernhard Jaldemark

**digitalt*